

I amb el riure, la revolta

Històricament,
l'humor ha estat
una de les eines més
populars per canalitzar
la crítica política.
D'un temps cap ací,
diversos col·lectius
han recuperat aquesta
tradició i han convertit
el sarcasme i l'humor
en una eina de
reivindicació política
per lluitar contra
un context polític
que cada cop dificulta
més l'existència
de la diferència.

El perfil d'un brau, popularitzat per la publicitat d'uns cellers espanyols –amb nom de cognom de presentador de gales televisives més llargues que un dia sense pa–, s'ha convertit en el símbol d'una nova vella Espanya que reivindica les seves essències desacomplexadament. Banderes espanyoles amb el brau estampat, per comptes de l'àliga o de l'"escut constitucional", samarretes o adhesius per cotxes són només alguns dels llocs que aquest símbol ha conquerit.

El Cat-gat contra el toro Osborne.

Aquesta manera de fer de l'espanyolisme ha aconseguit treure's de sobre els complexos que va patir durant la transició, i s'ha anat introduint per tots els àmbits socials i culturals. Si més no, això és el que considera la Lliga Anticolonial (LA), un col·lectiu que denuncia la "substitució simbòlica i la colonització política i cultural que viuen els Països Catalans". I per poder encarar un objectiu tan "dur i feixuc", els membres d'aquesta peculiar organització utilitzen d'arma la sàtira i l'humor, això sí, sense perdre de vista el contingut ideològic de les seves accions. Així, en la presentació de la web d'aquesta organització (www.estelnet.com/catigat) expliquen que la Lliga Anticolonial és una organització "independent, intercultural i mediterrània que aplega uns quants indígenes catalans que, havent fet el pas de reconèixer que viuen en un país colonitzat, plantegen plantar cara a la colonització dels imperiets (espanyol i francès)". Més endavant continuen explicant que entre les seves estratègies hi ha "la investigació i el desvelament de les tàctiques psicolonitzadores que ens conver-

teixen en un poble de zombis espanyolitzats i afrancesats".

Aquest col·lectiu recupera la tradició del sarcasme i l'humor polític, molt arrelada en publicacions com *El Be Negre*, per exemple, present també en l'obra d'autors com Joan Brossa, i segueixen una línia semblant a la plantejada en el llibre *Cataconya: la via ridiculista d'accés a la independència*, de David Duran (Edicions La Magrana, 1996). La LA s'ha dotat d'un ideòleg virtual, el Dr. Cat, un líder que és representat amb la figura d'un gat. De fet, la silueta d'aquest felí és el símbol que l'organització utilitza com a resposta a la del toro Osborne. Així, per exemple, el brau, que fins fa poc encara es podia veure al Bruc (Anoia) –la matinada del 12 d'octubre, després de múltiples intents i accions de protesta, va ser tirat a terra per desconeguts–, es va convertir en un dels primers blancs del sarcasme del col·lectiu. "Jo també passo del seu toro" és el nom de la primera campanya pública de la Lliga. Proposa a la ciutadania "plantar cara a un dels estris més estesos de colonialisme psicològic i que ha esdevingut un dels símbols més potents de l'espanyolisme més garrulot: el toro". Contra la proliferació de la silueta d'aquest animal proposen la difusió d'un símbol "d'insubmissió colonial" una mena d'"antitoro": el Cat-gat, la silueta retallada d'un gat. I per a la seva difusió han elaborat samarretes i adhesius per a cotxes amb el símbol del Cat-gat. Però l'objectiu final de la campanya és més ambiciós, ja que pretén aixecar la silueta d'un gat monumental (el "monumentgat"), a l'estil del toro d'Osborne.

Altres campanyes. A banda de la substitució del simbòlic toro pel Cat-gat,

aquest col·lectiu satíric ha proposat altres campanyes de "psicodescolonització". Una d'aquestes es refereix a la polèmica dels papers de Salamanca. La LA proposa que els responsables de l'Arxiu tornin els documents catalans a canvi d'un enviament massiu a l'Arxiu de "tot el que pertany a l'imperi espanyol i que no fóra just que retinguéssim", com per exemple, rebuts de peatges, castanyoles i panderetes amb la inscripció "*recuerdo de España*", la lletra *n.* segells de correu espanyols, propaganda del PP, adhesius de cotxe amb la E, passaports i DNI, material d'*Operación triunfo*, discos de la Nina, vídeos de *Verano azul* o la delegada del Govern espanyol a Catalunya, Julia García-Valdecasas, entre altres.

La LA, però, ha ideat també altres campanyes. En destaquen les dels darrers mundials de futbol al Japó i a Corea. Llavors va demanar el suport a seleccions que no estiguessin especialment relacionades amb "processos colonitza-

A dalt, la proposta de substitució del toro d'Osborne pel "monumentgat", proposat per la Lliga Anticolonial. Al costat, samarretes i adhesius amb l'antisímbol del Cat-gat, que distribueix aquest col·lectiu.

EL TEMPS / JORDI PLAY

CADA DIA, A LES 13.40

Els nostres paisatges, la nostra gent

La setmana que ve:

➤ **dilluns 16** Sant Hilari Sacalm • **dimarts 17** Ivars d'Urgell • **dimecres 18** Sant Esteve de Palautordera • **dijous 19** Pinell de Brai • **divendres 20** Agramunt

**RETORNEM
ELS (NOSTRES)
ARXIUS A
SALAMANCA!**

A dalt, cartell de la campanya de la Lliga Anticolonial per "retornar" a Salamanca "allò que els pertany". Al costat, imatges del Komando Avellana, amb la samarreta "segrestada" d'Inaki Urdangarín.

dors". També el darrer festival d'Eurovisió va ser objecte d'una campanya ridiculista, per contestar la campanya duta a terme pel programa de TVE *Operación triunfo*.

Però la LA no ha estat l'únic col·lectiu a recórrer a l'humor per a les reivindicacions polítiques. Així, l'anomenat Exèrcit Popular dels PPCC també segueix aquesta línia reivindicativa satírica. Aquest col·lectiu, inspirat en el lamentable incident diplomàtic entre el Marroc i Espanya de l'illot nord-africà del Perejil, va iniciar una campanya per "alliberar" els Països Catalans a força d'ocupacions d'espais. La darrera actuació d'aquest exèrcit ludicoreivindicatiu ha estat al castell de Burriac (Maresme), en una acció "comandada" per uns anomenats "Pere Gil o Juli Vert", el passat 16 de desembre. Les accions d'aquest peculiar exèrcit van començar amb l'"ocupació" de les Illes Medes, i van continuar amb la de s'illot des Fonoll Marí, prop de Manacor.

Escamots ridiculistes. Altres col·lectius que també en els darrers anys han utilitzat l'humor com a eina reivindicativa, en alguns casos, han forçat una mica el marc legal. Són accions fetes generalment per grups amb noms que parodiaven moviments d'alliberament i que tenen un fort to sarcàstic, fins i tot surrealista.

Un grup de desconeguts va reivindicar amb el nom de l'Escamot Pelamàstils

d'Alliberament Nacional la retirada de la bandera espanyola que onejava a l'Ajuntament de Mataró, el 12 d'octubre del 2001. En un comunicat anònim, els autors de l'acció afirmaven que no lamentaven "gens que l'espanyolista Manuel Mas [l'alcalde de Mataró] hagi de celebrar la Hispanitat sense el seu apreciat drap". Acompanyaven el comunicat amb la fotografia d'una persona d'esquena, netejant-se el cul amb una bandera espanyola. El comunicat deia que havia alliberat "el màstil central de la teulada de l'Ajuntament de Mataró de la feixuga càrrega que li suposava el drap que hi penjava. Aquest drap simbolitza l'ocupació del nostre poble per l'estat espanyol i els seus sequaços". En aquesta línia, també hi ha hagut altres accions semblants a més punts del país. El Front de Desesperats en Defensa de la Terra (FDDT) va reivindicar el robatori d'una bandera espanyola a la delegació d'Hisenda a Gandia (Safor). La bandera va ser feta "hostatge" i "executada per la tècnica de combustió", segons va comunicar el grup.

Potser una de les accions més divulgades va ser la reivindicada pel Komando Avellana, a principi de juny del 2001. En aquesta ocasió es va robar la samarreta d'homenatge de l'exjugador d'handbol del FC Barcelona Inaki Urdangarín, marit de la infanta Cristina. El Komando Avellana, a través d'un correu electrònic, aclaria que no era res "contra la persona

d'Urdangarín", però que considerava "convenient eliminar símbols monàrquics i imperialistes d'un recinte que ha de representar alguna cosa més que un club". El grupuscle advertia que "mentre Joan Gaspart i la seva junta directiva continuïn regint els destins de Can Barça, la samarreta d'Urdangarín continuarà sota la custòdia del poble català".

La família política d'Urdangarín també ha estat blanc d'aquestes accions. El Front Cireraire Arenyenc d'Alliberament Nacional reivindicà el segrest, l'11 de setembre de l'any passat, d'un retrat dels reis d'Espanya d'unes oficines de l'Ajuntament d'Arenys de Munt (Maresme). Com a "rescat" el grup reclamava que el 12 d'octubre fos dia laborable i la independència de Catalunya.

També un altre grup va reivindicar anteriorment, el "segrest" d'un bust del rei Joan Carles I d'Espanya, l'abril del 1999, de la sala de plens de l'Ajuntament de Valls. El grup amenaçà de destrossar el bust i fer-lo arribar a la reina Sofia, si no es complien una sèrie de condicions, com, per exemple, la concessió de la independència als Països Catalans, la "jubilació anticipada dels Borbons" sense dret a subsidi, l'aturada de les agressions al medi ambient o la construcció d'un TAV en miniatura al Pati dels Tarongers (al Palau de la Generalitat).

Però pel que fa al toro gegant del Bruc, altres grups s'hi han fixat també, a banda de la Lliga Anticolonial. Abans de ser enderrocat per uns desconeguts, ja va ser víctima d'accions diverses. L'Escamot Timbaler del Bruc el va quadribarrar i l'Escamot dels Vaquers per una Terra Lliure (EVTLL) el va "castrar". En un comunicat, aquest grup s'hi va referir com "el banyut, deixondit de la seva condició fatxenda, masclista i espanyola, i, per tant, convertit en una innocent vaca lletera". I afirmà que "la desafortunada presència del toro, ert com un peixopalo, ja no ofendrà tant la vista de qui s'acosti a les terres del Timbaler".

Ara, els cellers Osborne es plantegen tornar a alçar la figura de la silueta gegant del brau al mateix lloc del Bruc on avui jau a terra. De ben segur que alguns col·lectius ho esperen amb candeletes.

Enric Rimbau